

datum 13 oktober 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. [naam], advocaat te [plaats],

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum]
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde der Augustijnen.

1. De procedure

Het klaagschrift is bij Meldpunt voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk, rechtsopvolger van het bureau van Hulp en Recht (hierna: Meldpunt), ontvangen op 23 maart 2011. Op 23 mei 2011 is bij het Meldpunt een verweerschrift ingekomen van [naam], Prior provinciaal van de Orde der Augustijnen.

Op 13 oktober 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur [naam] voornoemd.

Namens aangeklaagde is verschenen dhr. [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager was lid van het koor dat geleid werd door aangeklaagde. Hij mocht als 11- of 12- jarige eens mee naar het klooster van aangeklaagde en zou daar ook douchen voordat hij weer naar huis ging. In plaats daarvan werd hij gedwongen om op de kamer van aangeklaagde naakt voor de wastafel te gaan staan en zich door aangeklaagde te laten wassen waarbij niets werd overgeslagen, en waarna ook alle delen van zijn lijf door aangeklaagde werden afgedroogd. Daarna moest klager naakt op het bed van aangeklaagde liggen om verder te drogen. Hij kon aangeklaagde met protest ervan weerhouden om naast hem te komen liggen. Hij bang was voor wat er kon gebeuren. Hij had destijds al van zijn broer gehoord dat de zwaarlijvige pater bovenop hem ging liggen en dan moest hij de pater van zich af proberen te krijgen om sterk te worden.

Klager moest aangeklaagde ook altijd - zeer tegen zijn zin - op de mond zoenen en hem 'papa' noemen.

In ruimere zin klaagt klager ook over de wijze waarop aangeklaagde het gezin van klager afhankelijk van zich maakte onder andere door goede muziekprestaties en conservatoriumopleiding van zijn broer te bevorderen en daarvoor betalingen in natura te verlangen die het gezinsbudget (te) zwaar belastten.

2.3. Klager heeft een door zijn broer ondergetekende verklaring overgelegd waarin deze beschrijft hoe hij slachtoffer is geworden van maandenlang seksueel misbruik door aangeklaagde.

2.3. Klager heeft zich angstig en bedreigd gevoeld door het gedrag van aangeklaagde. Hij wist dat aangeklaagde naaktfoto's van zijn broer had gemaakt, hij had die foto's bij toeval onder ogen gekregen. Zijn broer kwam ook eens thuis met een soort string die deze van aangeklaagde had gekregen omdat sportmensen die zouden dragen. Er ontstond bij klager verwarring over goed en kwaad, hij kon de gebeurtenissen moeilijk verenigen met de heiligheid van het instituut kerk en haar geestelijken. De schoolresultaten werden slechter, hij kreeg vrees voor seks en aanrakingen en werd onzeker in de omgang met anderen. Nog steeds ervaart hij negatieve gevoelens, opgewekt door kleinigheden die associaties opleveren met die tijd.

2.4. Klager beoogt met zijn klacht erkenning te krijgen van de orde voor het hem aangedane en excuses daarvoor.

Daarnaast wenst hij excuses voor de wijze waarop aangeklaagde van de familie van klager wederprestaties heeft verlangd voor zijn activiteiten.

2.5. Klager wenst tevens aanspraak te maken op een schadevergoeding.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Overste [naam] heeft in zijn verweerschrift gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Alle medebroeders die indertijd in het klooster en met name op de gang van aangeklaagde woonde zijn inmiddels overleden. Hij heeft nog wel enkele medestudenten uit de tijd van klager en diens broer gesproken. Zij verklaarden nooit iets onoorbaars te hebben waargenomen maar hadden gezien en wisten dat de broer van klager bijzonder veel aandacht kreeg van aangeklaagde vanwege zijn bijzondere muzikale talent en dat hij werd beschouwd als 'het lievelingetje van de aangeklaagde.' Zij noch enkele koorleden uit die tijd hebben misbruik van klager en zijn broer vermoed. Aangeklaagde kon rekenen op sympathie en bewondering van zijn omgeving voor zijn inzet voor het koor en voor gehandicapte kinderen. Onderzoek in archieven en verslagen van de huisvergaderingen heeft niets in het nadeel van aangeklaagde opgeleverd. Aangeklaagde was een vaak geziene gast bij verweerder thuis omdat zijn twee broers ook lid waren van het koor en de sympathie van aangeklaagde genoten. Zijn broers hebben nooit enig misbruik ervaren of vermoed en bewonderden aangeklaagden zeer om zijn deskundigheid, vrolijkheid en hartelijkheid. Verweerder heeft ter zitting aangevuld dat hij iemand sprak die ervan wist dat aangeklaagde jongens meenam naar zijn kamer maar daar nooit iets achter heeft gezocht.

Verweerder concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld, ondersteund door de schriftelijke verklaring van zijn broer.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 11 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een kerkelijk gezagsdrager en vertrouwenspersoon van het gezin.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [Naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door in zijn schriftelijke reactie en ter zitting namens de congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de congregatie zal een nog op te richten Compensatiecommissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding.

4.7. De klachtencommissie komt niet toe aan een oordeel over het onderdeel van de klacht waar het betreft de betalingen in natura door de ouders van klager aan aangeklaagde, nu de gewraakte handelwijze van aangeklaagde niet te brengen valt onder de te dezen geldende definitie van seksueel misbruik. De klachtencommissie zal het bovenomschreven onderdeel van de klacht niet-ontvankelijk verklaren.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Prior provinciaal van de Orde der Augustijnen de klacht gegrond te verklaren, voor zover betrekking hebbend op seksueel misbruik. Verklaart de klacht voor het overige niet-ontvankelijk.

Dit advies is vastgesteld op 9 november 2011 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, Mr. F.J.M. Walstock en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Orde der Augustijnen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste/de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.